

Kongens Veto i Grundlovssager

Taler

Johan Sverdrup

Dato

19 mai 1851

Sted

Stortinget

- 1 (Etter at Gaarders forslag om statsrådets adgang til Stortinget var blitt vedtatt, fant enkelte representanter at det var nødvendig å avklare om grunnlovsforandringer kunne skje uten kongens samtykke. U. A. Motzfeldt insisterte på at kongen hadde absolutt veto i grunnlovssaker, Lerche og Johnsen
5 motsatte seg dette. Andre representanter ville ha saken utsatt. Da tok Sverdrup ordet.)

- Han havde altid antaget, at Folkesuveræniteten i vor Forfatning var tillagt den største Vægt. Men dette hørte han nu, ikke forholdt sig saaledes. Motzfeldt
10 havde opstillet dette som en Paradox, at Kongen intet Veto skulde have ved Grundlovsforandringer, og deri laa altsaa, at han ikke erkjendte, at Folkesuveræniteten var den Magt, hvorpaa Grundloven var bygget. Vil man endog gaa saa vidt at tillægge Kongen absolut Veto med Hensyn til Grundlovsforandringer, da har man krænket Folkesuveræniteten, man har
15 saaret Frihedstræet i dets Rod. Taleren troede ikke, at Kongen havde noget Veto, hverken absolut eller suspensivt, med Hensyn til Grundlovsforandringer. I Grundlovens § 112 laa der intet, som udtaler, at Kongens Sanktion er fornøden, og hvorfra skal altsaa denne Sats hentes? Fra Sagens Natur! Men han troede netop, at det var mod Sagens Natur, og fra et almindeligt konstitutionelt
20 Standpunkt kunde man ikke komme til det Resultat, at Kongen skulde have absolut Veto, i hvilken Anledning han ogsaa kunde henvise til Stangs Grundlovsfortolkning. Men end ikke suspensivt Veto kunde Taleren tillægge Kongen, da han troede, at de Bestemmelser, som tillægge Kongen Sanktionsret, maatte fortolkes strikte, og § 112 indeholdt intet herom. Hvad forøvrigt den
25 Omstændighed angik, at man før havde anholdt om Sanktion, saa indeholdtes heri ingen Erkjendelse af Nødvendigheden af saadan fra Stortingets Side, ligesom man ikke burde lægge for stor Vægt paa Exempler, hentede fra vor Konstitutions Barndom. Skulde Stortinget mod Grundlovens Bud i § 112 fatte en Beslutning, som ikke opfyldte de der opstillede Betingelser, maatte den

anden Statsmagt ansees berettiget til at lade være at sætte en saadan Beslutning i Værk. Nu troede han ikke, at Storthinget længere kunde træde tilbage, efter at der var fremsat et bestemt Forslag, da en saadan Tilbagetræden ligesaa let kunde mistydes paa den ene som paa den anden Maade.

35

(Efterat Diskussionen var bleven fortsat endnu en Stund, ytrede Harris: Af hvad der nu fra flere Sider var anført, fremgik det, at flere Medlemmer ønskede at undgaa at fatte Beslutning i den ene eller den anden Retning med Hensyn til Sanktionsspøsmålet, og dette troede han kunde opnaaes ved enten at udsætte
40 Sagen eller ved at gaa ind paa et Forslag af ham saalydende: «De indkomne Forslag oversendes Konstitutionskommitteen til Indstilling som en Sag af 1ste Klasse» ... Harris's Forslag bifaldtes mod 25 Stemmer.)

Kilde

45 Johan Sverdrup: Taler holdte i Storthinget 1851-1881. København 1882, s. 20-21.

Emner

Debatt, Grunnloven, Innlegg i Stortinget, Kongen, Veto

URI

50 <https://www.virksommeord.no/tale/kongens-veto-i-grundlovssager>

50

55

60

65